

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetitor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltár 4 hasábsopetitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglal
ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczeu. Szerda, junius 8

109. szám.

A magyar állami pénzügyek reformja és Széll Kálmán.

II.

Mind a két ellenzéki párt csakis hazafiás és parlamentarizmus kötelezettségét teljesít, s elvitázhatatlan jogával él, ha a pénzügyi kezelés fölött egészben véve minden egyes miniszterium pénzügyi gazdálkodása fölött külön-külön a legszigorubb tárgyilagos kritikát gyakorolja. Csak hogy a túlzás által épen a nagy ügynek ártunk, melynek pedig szolgálói akarunk. Ha tehát hibák követték el a tekintetben, a kormány csak azt tette, a mit az összes parlamenti pártok s a közvélemény folyton sürgetve követeltek.

Valamely kormány feladata minden esetre magasabb, hogysen a törvényhozás betűszerinti engedelmes végrehajtóközege legyen, mert minden alkotmányos kormány erkölcsileg kötelezve van bizonyos elvek alapján nemcsak a vezetés irányát meghatározni, hanem saját pártját is ezen elvek követése érdekében, — ha kell még jogos, de nem idősebbi kívánalmak megtagadása által is — befolyásolni. Ezt Tisza Kálmán az öt jellemző tekintetnélküli nyíltsággal világosan kijelentette, midőn elismerte, hogy az egész országra szükséges egy általános intézés és midőn elismerte, hogy némi tekintetben gyöngeség lenne a kormánytól, ha nem volna ereje visszautasítani oly kívánalmakat, melyeknek teljesítéséhez a szükséges pénztári alap nincs meg.

Tisza Kálmán ép úgy, mint Széll; a bevételek fokozásának halaszthatatlan eszközeként a közvetett és a fogyasztási adók reformját jelölte meg. Bizonyos is, hogy Tisza e tekintetben halogatás nélkül s erélyesen fog eljárni.

Fontos továbbá, hogy épen Széll Kálmán, a legszigorubb pénzügyi kritikus, — mint ezt a sajtó, kivált a vidéki sajtó minden fontos közegével egyesülten mi is tettük, — küzd azon észelle-

nes pessimismus ellen, melynek költségeit egyes cliquek javára és a külföld hasznára Magyarország minden adófizetője készpénzzel fizeti meg. Amint Széll Kálmán nyilatkozatai bizonyítják, közte és Tisza Kálmán közt e tekintetben és elvi megegyezés áll fenn.

Az eszközöket ép úgy, valamint a másik szélsőséget — hogy a pénzügyi kiéhezettézi gyóymódot kerülni kell, — már évek előtt előadtuk. Széll beszéde e tekintetben a legbecselesebb megerősítése annak, a mit évek előtt mondtunk azon magyar betegség ellen, mely mindent az államtól követel; a társulástól, a személyes erélynek, a termelési élet önálló tényezőinek s az érdekeltek szövetkezésének szervezésétől pedig úgy szólván semmit azon rendszer szerint melyet évekkkel ezelőt következőleg fejztünk ki:

„Magyarország különböző részeinek minden jelentékeny beruházási szükséglete gyakorlatilag csak akkor lesz kielégíthető, ha valahára megszűnik az, hogy minden közgazdasági és bár különben jogosult beruházási szükségletből jogczim kovácsoltassék az állam vagyis az összes adófizetők rovására.

Mind e dicséretes czélok csak úgy érhetőek el, ha a munka és a pénzközlés megosztása által, a közgazdasági önkormányzat: az érdekeltek felelőssége és ellenőrzése a vidékek egyes tájain akként érvényesül, hogy minden egyes vállalat könnyű szerrel foganatosítható legyen.

Anglia e tekintetben mintatörzsnak tekintendő, mert az egyéni erély és kezdeményezés e hazájában nemcsak a töke társulás egész nagy terén találunk gyakorlati utmutatást, de találunk a módszerek tekintetében is, hogy az érdekeltek nagy számának társulásából mint keletkezhetik hatalmas közgazdasági szervezet, melynek czéljaira a legkedvezőbb feltételek mellett ajánlkozik a töke.

Az új képviselőház a kitűzött tíz napi választási határidőnek első három napján majdnem egészen meg lesz választva. Az az érdekes jelenség mutatkozik országsszerint, hogy igyekeznek a lehető leghamarabb végre jutni a választási izgatolnák. Tegnapig mintegy 90 megyei és városi központi választmány tüzte ki a választás határnapját, még pedig mindjárt az első napra, junius 17-re, 55, a következők napra 15, a két napot tehát hatven megyében és városban választanak. A harmadik napon tut már csak szórványosan lesznek választások.

Külföld.

Az orosz-francia barátságos viszony, ha eddigél egyéb külpolitikai kérdésekben nem nyilatkozott is, kivéve a bolgár ügyet, mutatkozik már az egyiptomi kérdésben, melyre nézve az orosz és francia befolyás együttesen azon dolgozik, hogy meghútsa az Egyiptomra vonatkozó angoltörök egyezményt, különösen a szultánra gyakorolva pressiót, hogy azt ne szentesítse. Berlinből azt jelentik azonban, hogy Bismarck herceg aligha fog segédkezni nyujtani orosz- és Franciaország emé törekvésének, mely hihe-tőleg már ezért sem igen fog czélt érni.

A Vatican és a Ruirinál közti egyezkedések kérdése élenken foglalkoztatja a politikai köröket úgy Olaszországban, mint annak határain tul. Római versiók szerint, de melyek megbízhatóságáért nem lehet felelősséget vállalni, az egyesítésnek alapjai volnának: egy pápai muni-cipalitás alkotnának a pápa tényleges souverain jogával a vaticáni terület (12) összes lakosai fölött. A pápa gyakorolná a felségi jogokat, pénzverést, bankjegyek kiadását stb. mely utóbbiakat az egyházi javak biztosítanák. Viszont a pápa halgatag lemondana Rómáról. Mi igaz és alapos van e tervelészekben, ki fog derülni nemsokára.

Pár hóval ezelőt hire járt, hogy a bolgárok a Orleans-ház egy tagjának ajánlották fel a fejedelmi trónt. Akkor Car-tres herceget emlegették trónjelöltnek, pedig Alençon herceg volt az, a kire a bolgárok szemöket vetették, s a kit a legtöbb nagyhatalom, maga Oroszország is, elfogadott. A herceg azonban visszutasította az ajánlatot s így a dologból, mely a bolgár válságot legalább egy időre általános meglegedésre megoldhatta volna, semmi sem lett. Azt állítják, hogy a porta s az orosz kabi-

net közt most újabb tárgyalások folynak a bolgár kérdésben.

Nem lehetetlen, hogy a szultán ezzel akarja a czárt megengesztelni, ki az egyiptomi egyezmény létre jöttét nagyon rossz néven vette. Az orosz dipomácia minden erejét felhasználja Kontantinápolyban, hogy az egyezmény végleges aláírását megheiusítsa.

A francia képviselőház minden nagyobb mozgalom nélkül folytatja a Boulanger-féle katonai törvényjavaslat tárgyalását, melyet tudvalevőleg a Rouvier kormány is magáéva tett Teguapelött Párisban hire járt, hogy Tonkingban ismét baj van s a benszülöttek újra feyvert fogtak. Félhivatalosan azonban a hirt teljesen alaptalannak nyilvánítták.

A szárazság mint ámitó.

(T.) Azokat az áttört zsilipeket, melyek a szegedi, vásárhelyi, makói, sat. katasztrófákat okozták, nem ismerem, hanem az olvasottakról annyit sejtök, hogy megint bünbakot keres a világ. Lesz is, mert annak ilyenkor lenni kell. Meg kell érte szenvedni valakinek. Hanyagság és mulasztás történt, ennyit az eddigiekből is tudhattunk. Rosszak voltak zsilipek. Nem felelték meg azoknak a feltételeknek, melyek ki voltak kötve, sőt talán nem is gondoztattak kellően. Azon felül meg hozzá jött a szárazság. Esőért könyörgött mindenki. A vetések már sárgultak az aszálytól. Szomorú kintéése volt a sik alföldnek, Budapesttől Debreczenig nem láttam valamire való vetést. Ugyanezt beszélték a csanád és csengrádmezei gazdák, sőt már a 63-iki szárazságot is kezdtek emlegetni, száraz volt a tavalyi és: és ugyan álljon elő aki arra gondolt, hogy még ez idei tavasszal árvizek lesznek.

Persze, hogy ehez vállalkozóknak semmi közük. Szárazság volt, nem esett az eső, annál jobb idő volt a gátak helyes elkészítésére, jókarban való tartására, ezóval, kötelességük teljesítésére. Nem is a vállalkozókat mentem én, hanem mentem azoknak a határoknak tulajdonosait, kik a nagy szárazságban nem gondolhattak árvizre, sőt abban a szent hitben, hogy arról az idén szó sem lehet, a vállalkozók ha-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

VIOLA.

Írta: CSÖREGH GYULA.

I.

Viola öngyagsága kora fiatalságában ment férjhez. Ugynevezett jó parthiet csinált, amennyiben ő szegény leány volt, Otrobán Bertalan ur pedig gazdag ember s azonkívül osztálytanácsos egyik minisztériumban.

Tíz év alatt Bertalan ur minisztertanácsos, tehát méltóságos ur lett, de tíz év alatt öreg ember is. Az egykor déleözeg férfi termete öszeroskadtt az évek sulya alatt; aroza megöszült, hajának egyrészt letarolta az idő; vén emberré lett, ki csak a hivatalban érezte magát igazán jól, a hol tölté minden idejét.

Viola öngyagsága is idősebb lett tíz évvel. Csak hogy férje és ő között megvolt az a különbség, hogy míg a minisztertanácsos ur ötven éves korában gondolt arra, hogy Hymen lánczaival kösse össze magát nejével, öngyagsága még csak tizenhét éves volt, mi kor ezt a jó parthiet csinálta. Hogy tehát Viola öngyagsága épen most volt szépségének teljes virágában, azt mindenki elgondolhatja minden nagyobb matematikai számítás nélkül. S azt pedig, hogy egy teljes virágában levő szép, fiatal nő — mint érezheti magát egy olyan férj mellett, mint a milyet most a minisztertanácsos urban bemutatam: szintén kinek-kinek a fantáziájára bízom, nem akarván ráoktrojni senkire sem a magam saját véleményét. Különben is most épen olyan helyzetben vagyok, hogy azonnal bemutatathom a fiatal, szép asszonyt, miután férje jelenleg a mi-

nisztériumban van, s így kényelmesen figyelemtárvává teheti mindenki, ki szives lesz gondolatainak szárnyán fölkeresni öngyagságának a Dunapartira nyíló szalonját, melynek egyik ablakánál kényelmes fauteuiljében elmerengve ül Otrobán Bertalan minisztertanácsos ur ömeltőségének bájos, fiatal felesége.

Az óra délfelé jár. értve alatta azt az időt, melyben mi közönséges halandók szoktunk ebédelni, kik reggel a harangszóra ke-lünk s este a színház után fekszünk le. A fiatal szép asszony az ablak mellett ül, honnan szórakozottan tekint alá a szeméi előtt eiterülő látványra.

Gyönyörű áprilisi nap van. A tiszta kék egen egyetlen felhőske sem látható, s a nap barátságos, szelid fényével hinti zét áldást hozó sugarait. A hó rég elolvadt a hegyekről, s helyüket az ujló természet ébredése foglalta el. A kertek fái első virágzásokban pompáznak, s a levegőben vidám dalra kél az ifju tavaszat dicsőítő madár sereg, a vén Duna hullámai szabadon hűmpölyögnek a mederben, s a zajgó hullámokon vigan nyüzsgőnek az apró propólerék, csolnakok, büszkén szelik a gőzhajók kerekéi a habokat, s lomhán usznak alá rakodmányaikkal a nagy uszályhajók.

A Dunapart meglevenülni látszik a rajta sürgő-forgó népsokaságtól. Munkások ezrei lepik el a rakpart lépcsőit, s a sétányokon vigan, gondatlanul, mosolygó arccal s a tavasz megerkeztének kellemes érzetével járkál alá s fel a sétálók nagy tömege. Elegáns hölgyek könnyed, tavaszi öltözetben, kebleiken a tavasz első virágával, az ibolyával; fiatal és idős urak fényes czilinderrel, tavaszi felöltöben, és sok más ezer ember, kiket a tavaszi verőfényes nap csalt ki a szobából.

A fiatal szép asszony merengve bámul

le az alatta hullámozó sokaságra. De lelke nem fogja fel, a mit szeméi látnak. A járó kelő nép zaja; a fogatok robogása; a gőzhajók kormányosainak kúrölése, a lövönatu vasut kocsisainak sipólása, s a portékáit kinnáló kereskedő kiabálása egy hang—chaosá tömörülve, mint távoli, zúgó tenger moraja hangzik fel füleiben, s a szeméi előtt elvonnuló tarkaság, mint érthetetlen, színtelen ködkék kavargó előtte. — A látott tárgyak és a füleiben zúgó hangok érintetlenül hagyják lelkét; gondolatai másfelé ragadják, el innen messzire, távol ebből a világból, maga sem tudja hová. Körüte: fény, pompa, jólét és gazdagság, s még is úgy érzi, mintha lelkét és szívét ezer mázsányi kö terhenyomná, mintha képes volna eldobni magától e látszólagos boldogságot egy pillanetnyi meglegedétségért egy peronyi valódi boldogságért, a milyet még nem él át sohasem.

Gyermek leány volt, mikor férjhez adták. Akarva, nem akarva béle kellett egyezni a házasságban, hiszen a szégyenséget kellett föcserejni a jóléttel. Anyja szegény hivatalnok özvegye volt, szerény nyugdíjából alig volt képes fölnevelni gyermekét. Mikor Otrobán Bertalan megkérte a kezét egy darabig gondolkozott rajta, hogy vissza kellene utasítani e hozzá nem illó ajánlatot: de mikor előregedett, szegény édes anyjra s két kis öcsésére gondolt, kiknek ezental ő lesz egyedül jöltevőjük, habozás nélkül nyujtá kezét kérőjének.

Azóta sokszor volt olyan órája, mint a mai is. Sokszor gondolt egy szerető család körül, melyben talán boldogabb és meglegedettebb lehetne, mint a mostaniban. De mindig el tudta nyomni vágyait, el tudta fojtani a szívében keltező panaszt; s ha a kisértés ördöge egy percére megszállta lelkét: erős akarattal, s a férjére való gondo-

lattel képes volt megmenteni magát minden befolyásától.

Mint becsületes hű nő tiszteletben tartani tudta magát mindenkitől; de boldogtalan volt. Az az elnyomott sziveben eltemetett panasz és hangtalan néma, fájdalom lemondóvá tette őt a szívének minden igaz boldogsága iránt; lemondott minderről, mi egy fiatal nőt boldogíthat; türt, s szenvedett inkább, mintsem hogy olyat kövessen el házastársi fogadalma és hűsége ellen, amely miatt valamikor lelkiismerete vádat emeljen ellene; engedé fiatal lelkét — mérsélni a től a beíó tüztől, mi eddig még nem gyuladt lángra sohasem; s mind ezt csak azért tette, mert érezte, hogy hálaival tartozik férjének, ki családját a nyomorból kivette, s ki őtet a gazdagságnak minden fényével övezte körül.

Pedig hányozott lett volna alkalma megszegni hitvesi esküjét! mennyien voltak, kik kész prédának tekintették a látszólagosan gyöngy-fü tálát! hányan voltak, kik megkísértek eltántorítani a becsület utjáról, s kik azt hittek, hogy elég csak föl püök, és övék lesz a fiatal nő, ki férje a köztük levő különbség miatt megzokott inkább leányk, mint nejénk tartani! De minden kísérlet hiába való volt. A fiatal nő becsületességén nem fogott, sem az édes szavú bizelgés, sem a merész oszromás. Az első köbonyvet fogadta, az utóbbi pedig megvételével utasítá vissza marától.

Az óra lassu, rezgő hangon v rte el a kettőt.

A fiatal nő magához tért gondolataiból s sohajtra emelkedett föl helyéről.

Férje ilyenkor szokott hazajönni a hivatalából sőt, rendszeren két órákor már itthon is van, mi pontosan szokott ebédelni, s öreg ember nem igen szereti, ha megszokott életrendjéből egy perczre is el kell térni

szereket; lépédelmére, mert onilag pusztul, — mint monvelt kérdésben teket, ha sike-önökben azon elyzet mellett hogy a létező gyonosodás fejának a szabad-élvü párti képv-és menyiben és szerencsés ni, a mindegyi t e kerületnek gati. E kerü-teszek reá, jőül tekinthe-

Fiumában
bb ital!
m. kir. és szerb k. udv. ásványviz szállítónál, Budapest.
ndéglőkben.

nyagágát elnézték, vagy ha el nem nézték, hát nem léptek föl oly erélyvel, mint fölléptek volna ha csak sejtik is a veszedelmet.

Mondom, én csak aztán beszélek amit a lapokból lehet ki olvasni és a sorok közül azt olvasom ki: hogy ott bizony a tulajdonosok is mulasztottak, de bizonyosan nem mulasztottak volna ha a nagy szárazságban el nem bízzák magukat. Ha a veszedelmet sejtik? Bizonyosan tudták volna okot és módot találni arra, hogy a mérnök és vállalkozó urakat kötelelességek pontos teljesítésére szorítsák. Mert hát annak száz módja van.

Először is, én nem hiszem, hogy a megtörtént mulasztásokról, hibás építkezésekről avagy lelkiismeretlenségekről, Baross miniszter tudott volna valamit. A mérnökök és vállalkozók bizonyosan nem jelentették fel magukat. Lehet, hogy a kormány ellenőrző közegei sem voltak sarkon, a közönség meg a szárazságtan bízván, hagyta őket magukra; és maradt minden úgy, amint nem maradt volna, ha annak az ötven és száz ezer holdnak a gazdája, tartván a gyanupertől, egy jó erőset fűtten. Csak olyat, hogy a miniszter is meghallja, a kiről merünk annyit állítani, hogy a második fűttenésre nem lett volna semmi szüksége. De mikor ha fűtten volt is valaki, zápt csendesen tette, mert nem akart vele zajt csinálni, vagy plane a botránytól tartózkodott, ami hogy nem kellemes dolog, megint igaz. De mindig jobb egy kis botrány a baj előtt, mikor még segíteni lehet, mint egy nagy botrány a baj után, mikor a segítség már elvan késve.

Igy történt, hogy mikor az egék megdördültek és az ég csatornái megeredtek, a milliókat felemésztett gát-munkálatok nem voltak rendben, a zsilipek nem voltak jók, ergo nemcsak a retentő költségek forgott kocskán, de az a retentő kincs is, melyet a gátak megvédeni lettek volna hivatva. Es megtörtént! . . .

A kétségbeesés szívet rendítő jaj kiáltása hangzik minden felé! Tegnap tüz, ma víz! Az ország egyik oldalán láng oszlopok, a másik oldalán víz oszlopok és zuhatagok pusztítják a magyar hazát és a sokat szenvedett magyar népet!

Isten ujsa, Isten ostora ér bennünket, Megérdemeljük-e avagy nem? A mindenható tudja, de hogy ezt az utóbbi katasztrófát, nagyobb körültekintéssel, maguk az érdekelt felek is megakadályozhaták volna, az nagyon feltehető, sőt meg is akadályozták volna, ha nem hitetgeti és ámitja el őket a szárazság! Amiből az a tanúság: hogy mindig jobb félni mint megijedni. A félelem elővigyázat, az óvatosság, az idegesség, az idegesség ember idegrázkódását jelenti.

Napi hírek.

— Meghívás. A debreczeni orvos-gyógyász-rész egyet helybeli és vidéki t. tagjait a f. hó 11-én szombaton d. u. 5 órakor az

Sietett tehát, hogy megtegye rendelkezéseit az ebéd körül.

De elmult lassanként három óra is, a miniszteri tanácsos ur még sem került haza.

A szakácsné bossúságában, hogy minden ételle megközmásodik és elhül, ezerszer összeszidta már magában a méltóságos urat azért amiért nem tudja tekintetbe venni a hűségese eseléd igyekezetét, s Viola öngyűlölt is tiszter kitekintett már az ablakon, hogy lássa mikor érkezik meg már férje, ki miatt neki is várakozni kell az ebéddel. — Ugyan hová is maradhat ilyen sokáig, mikor más alkalommal mindig szeret annyira pontos lenni? Pedig ma épen ünnep nap is van, haza jöhetett volna tehát már régen.

Négy óra felé járt az idő, mikor végre az inas jelenté, hogy a méltóságos ur haza érkezett.

— Nincs talán valami baja?
— Nincs kérem aláson; nagyon vidám hangulatban értek haza.

— Kivel?
— Egy fiatal ural, kit még nem láttam itt sohasem.

— Jól van! siessen az ebédlőbe találni. Ezzel sietett férje szobájába.

A miniszteri — tanácsos urnak csak ugyan igen jó kedve volt. Hogy ne? mikor az ő kedves keresztfiát, Cserháty Kázmér régi jó barátjának egyetlen gyermekét fogadhatja hajlékában, kit már husz esztendő óta nem látott!

— Jer csak angyalom, — kiáltá derült arccal, mikor felesége a szobába lépett — itt van az én kedves Zoltán öcsém, a keresztfiám, — a kiről annyit sok szépet beszéltem már néked.

A fiatal ember udvariasan csókolá meg a fiatal nő kezét s egyszerűsággal bocánatot

egyet helyiségében tartandó havi ülésre tisztelettel meghívom. — Ezen ülés tárgyai 1., a házi és kezelési szabályok t. r. vizete iránti javaslat tárgyalása; 2., közegészségi viszonyokról jelentések; 3., az orsz. közegészségi egyesülettel leendő érintkezés iránti indítvány, stb. Debreczen 1887. Jun. 6. Dr. Varga Géza egy. elnök.

— Kinevezés. A földmivelés, ipar- és keresk. miniszter, Rottler József ösztöndíjas állatorvosgyakornokot a debreczeni földmivelés iskola ideiglenes minőségű segédtanítójává nevezte ki.

— Tudomásul. A múlt vasárnap hirdett, de elmaradt dal- és zenés estély mely az „iparos ifjak“ dalárdájának közreműködésével a nagy károlyi és eperjesi tűzkárosultak javára lett tervezve, de közbejött akadályok miatt elmaradt: holnap azaz csütörtökön este fog megtartani Kainráth Antal „Csokonai“-hoz címzett vendéglőjének udvartartójában. Felhívjuk ezen jótékony célú estélyre városunk minden rendű és rangú tagjának pártoló figyelmét. Belépti-díj 30 kr.

— A Debreczenben lévő honvéd tanzászóaljok még csak egy hétig maradnak városunkban 13. és 14. napján tartja a zárvizsgálatot Ghyzy altábornagy s azután feloszlátik az ápril 12-ike óta itt időző honvédség.

— Dégenfeld Józsefné grófnő, igen nemes példát adott a hölgyeknek azzal a mit a tűz által sújtott Eperjes és Nagy-Károlyért tett, midőn az általa rendezett hangverseny összes jövedelmét az emittet városok tűzkárosultai javára legközelebb elküldé. Adjuk a nemeslelkű nőnek, Eperjes város polgármesteréhez intézett levelét, melynek máolatát ma sikerült megszerezniünk egész terjedelmében. Tekintes polgármester ur! Azon megrendítő csapás, mely a folyó hóban Nagy-Károlyban és Eperjesen dühöngött óriási tűzvészek által a városokat érte, — fájdalmasan hatott Debreczen sz. kir. város lakosságára is, mert érezte és tudta azt, hogy két — hazafiságaról minden időben előnyösen ismert város polgárait sújtja az iszonyú vész! Ezen részvét nyilvánulástól indítva — folyó május 23-án a debreczeni „Arany-Bika“ szálloda dísztermében Nagy-Károly és Eperjes városok tűzkárosultai javára egy fényesen sikerült hangverseny rendeztetett, melyen gróf Zichy Géza világhírű zongora művésznő, továbbá báró Otterstendné szül. Betlen Sarolta grófnő, — a debreczeni dalárda, Hitesy Lajos, Steinaeker Sándor, Mátyás Sándor Wotava Henrik urak voltak szívesek közreműködni. — A hangverseny tiszta jövedelme 1088 forint 27 kr. melynek egyik fele vagyis 544 frt 14 krajczár Nagy-Károly, — másik fele pedig Eperjes város tűzvész által sújtott lakosait illeti. Ezen 544 frt 13 krajczár, mint a tiszta jövedelemnek egyik felét azon kérelemmel küldöm meg ide ide zártan a tek. polgármester urnak, hogy azt a tűzkárosultak segítségére büles belátása szerint felhasználni s annak vételéről engemet pár sorban értesíteni sziveskedjék. Hazafias üdvözléttel Debreczen 1887. május hó 25-én, gr. Dégenfeld Józsefné s. k. — Legyen jutalma e nemes tettek tudata!

— A Hortobágy a trónörökös könyvében. A méltóságos Radolf trónörökös vednök-sége alatt megjelenő „Osztrák-Magyar Monarchia irásiban és képekben“ című irod. mű rövid idő múlva bő és terjedelmes leírást fog hozni Debreczen városáról Jókai Mór, a szerkesztőnek ragyogó irályu tollából. A szö-

is kért, amiért ily sokáig várakoztatta meg öngyűlölt. Hanem hát a vonat jó két órát késétt, s ez volt az oka amiért előbb nem jöhettek.

— Nem tesz semmit, — sziveskedjenek az ebédlőbe jönni, mert a szakácsné már haragszik.

— Igen? na jól van. De hát láthatod édesem, hogy kedves vendéget hoztam, azért várakozhattatok.

A méltóságos urnak igen jó kedve volt az egész ebéd ideje alatt. Elbeszélte feleségének, hogy miután Zoltánt a fővárosba helyezték át s épen az ő hivatalába, úgy határozta el, hogy ezentul nem fognak lenni ketten a családban, hanem ide veszik magukhoz őt is, úgy is van itt hely akár tíz emberre is. Az apja mikor meghalt, fölkeré, hogy legyen a fiának pártfogója, először is tehát ebben akarja kimutatni keresztfi iránti szeretetét. Majd pár év múlva ha Zoltán titkárság lesz, akkor keresnek neki egy szép fiatal feleségnek valót, s akkor mehet dolgára, Hanem addig ő parancsol neki, úgy is, mint feljebb valója s úgy is, mint gyámja, mert ezentul az akar lenni hozzá.

— Nos? tehát mit szölsz hozzá?
— Csak örvendim fogok rajta.
— Légy szives majd az inast a Zoltán holmijáért elküldeni, hogy estére tökéletesen rendbe jöhessen. — Lakásul pedig majd a második emeleti kis szobát rendezzük be a számára. Tökéletesen elég az egy fiatal fogalmazó számára s azon kívül meg egészen külön álló is. Ott elfogadhatja ismerőseit és jó barátjait.

— Estére minden készen lesz.
— És te mit mondasz a dologhoz?
— Kedves bátyám én csak annyit mondhatok, hogy nagyon köszönöm gondoskodását s nem leszek szíveséggel soha hálatlan.

Az ebédnek vége lett, s a miniszteri-

tanácsos ur a fiatal emberrel elhagyta az ebédlőt, hogy egyet s mást elintézzenek meg. Viola öngyűlölt pedig még ott maradt az ebédlőben sokáig.

— Az inas rég elszedte már az asztalt, s ő ott állott az ablaknál egyedül, merengve bámulva az égen uszó tavaszi felhőket, s a légben röpködő madarakat.

Gondolatai szerte kalandoztak, vágó lelke repült, repült, magával ragadva egész valóját, s a nap már rég leáldozott a budai hegyek mögött, mikor magához térve nagyot sohajtott s lassu léptekkel szobájába tért.

Mi szállta meg úgy egyszerre a lelkét maga sem tudta. Csak azt érezte, hogy boldogtalan. Mikor este a vacsoránál férjével és Zoltánnal találkozott, olyan erőtlenség, bágyadság vett erőt rajta, hogy a méltóságos urnak is feltűnt.

— Mi lett téged édes lelkem, talán beteg vagy?
— Nincs nekem semmi bajom.
— Olyan halvány az arczod. No de majd piros lesz a szabad levegőtől. Május elsején úgy is hazamegyünk.

Hogy mi lelta a fiatal, szép asszonyt azt maga sem tudta megérteni. Hanem ha férje másnap reggel látta volna fénytelen, beesett szeméit, amit az éjszakai álmatlanság okozott, bizony csak hamarabb falura küldte volna, hogy magához jöjjön. A méltóságos ur azonban már akkor rég a hivatalban volt keresztfiával együtt, s mikor az ebédre hazajött, már akkor felesége is jobban magához tért abból a bajból, minek első esirait épen a minisztertanácsos ur vetette el szívébe az által, hogy magukhoz fogadta

— Jégeső Derecskén. Derecskéről a hó 3 ik kelettel jelentik, hogy ott nagy jégeső volt, mely a vetések 40 százalékát tönkretverte s a szőlőben is nagy károkat okozott.

— A debreczeni zenede vasárnap d. e. fél 11 órakor közgyűlést tartott, melyen jelen voltak: Sesztina Lajos elnök, Simonffy Emil igazgató, Márton Imre jegyző, Telegdy László, Széll János, Csanak József, dr. Király Ferencz, Kondor L. Steinaeker Sándor, Götti Nándor, Mayer E. Komlóssy Dezső, Sz. Nagy Károly, Gaiger Dezső, dr. Kemény Mór, Simonffy Sámuel. Felolvastattak a választmány jelentése, mely hivatkozik az 1883-ik évi közgyűlés határozatára, hogy az alapszabályok át dolgoztassanak. E javaslat már sok retortán ment keresztül. Felolvastattott maga a tervezet, mely lényegben meggyezik a régi alapszabályokkal, csak a szövegezésben és két irányban ter el tőle. Az első eltérés az lett volna, hogy az újított alapszabályok hatályba lépte után tett alapítványok a hozzájuk kötött jog kedvezményben csak 25 év tartamán belül részesüljenek. E felett hosszas vita keletkezett, azon eredményel, hogy a közgyűlés az új alapszabályok e javaslatát mellőzvé, a későbbi alapítókra nézve is kimondotta, hogy egyenlő joggal bírnak a korábbiakkal. — A második lényeges eltérés abban áll, hogy külön igazgatóság állítottatott fel, melynek mint zeneértékéből álló testületnek feadata leendő intézet szellemi élete felett örködni. — Jelentősebb vitát keltett fel a 18 ik § tárgyalása, melyben az foglaltatik, hogy kényszerítő szükség esetén a választmány jogosítva van a halaszthatatlan kiadásokra igényelt összeget az alapítványi tőkéből kölcsön képen kivenni, de a kölcsön a következő évi feles jövedelméből visszafizetendő. Voltak, kik e rendelkezést egészen kihagyni, mások a kölcsön véleményét összegét 70 ban kifejezett korlát tozáshoz kötni; ismét mások az idézett szöveget változtatlanul fentartani óhajtották. Miután a következő 19 ik § elrendeli a tanintézet ideiglenes szünetelését kedvezőtlen körülmények esetén pl. ha az egyetel bevételéből a tanintézet költségeit hosszabb időn keresztül nem fedezhetné, a mikor a tőke mindaddig gyümölcsözőtendő, míg a választmány felszaporodottnak nem konstátálja: ezen megnyugtató rendszabály megértése után az eredeti szöveg változtatlanul elfogadtatott. — Általánosságban meggyezünk még, hogy az alaki tekintetbe mutakkozó eltérések korszerűek s az egyeteli ügyek kezelését bizonyára könnyíteni fogják.

— Egy jó házból való 14—15 éves fiu tanulól egy vegyes bazarba felvétetik. — Gyujtogatások Nagy-Károlyban. N.-Károlyból, melynek nagyrésze porig égett, a hol dűledező falak, magukra maradt, repedezett kémények merednek az ég felé, meg-

szesenedett gerendák hevernek szanaszét a jelzik azt a szomorú katasztrófát, mely a derek magyar város lakosságát koldusbotra juttatta, lelketlen, gaz gyujtogatók úzik gonosz mesterségüket s riasztják föl — minduntalan a kimerült, levert lakosság tompa nyugalmából. Szinte hihetetlen, hogy mig országszerte a nyomor enyhítésére, a nagy vesztesség pótlására oly lelkes mozgalom indult meg, mig a gazdag bökéző, a szegény filléreivel adakozik, hogy a könnyeket felszárítsa, akadauk olyan elvetemedett emberek, a kik a nagy csapásra újabb csapásokat mérnek, a nyomort tetézik, az izgatottságot, az elkeseredést növelik fokozzák. — Nagy-Károlyban szombat óta mindegyre zug a vészharang. Szombaton délután két helyen folytatták el a tüzet, s aig tért-k a farszató munka után nyugalomra, éjjelkor ujra megkondult a vészharang, a sötét éjszaka ismét felesapó lángok világítottak meg. Hajniban négy órakor, délelőtti 10 órakor, s a déli harangszóra ismét tűz ütött ki. Alig huszonnégy óra alatt tehát hat tüzest volt. Öt izben elfojtották a tüzet meg mielőtt nagyobb mérvet öltött volna, a délelőtti pusztított tűz azonban elhamvasztott egy házat. A lakosság kétségbeesett, az izgatottság, az elkeseredettség le rhatatlan. Nővöl a kétségbeesést, hogy mindenféle fenyegető leveleket, a házakban meg gyujtó szerszámokat, kanczókat találnak. Senki sem biztos abban, hogy a következő pillanatban nem gyulad-e ki feje fölött a ház. Nyugalomra, áomra senki sem gondol; az egy házban lakók ösze bujnak egy szobába, együtt örkődnek, virrasztanak s biztatják, bátorítják egymást. Mindenféle csomagolnak javaikat össze hordják, hogy bármely pillanatban menekülhessenek. — Vasárnap délelőtti a városi képviselő közgyűlést tartott, a melyben a polgármestert állandó vészbiztoság alakítására hívták föl Demidoriguáz városi számvevőt a tűzvizsgálatnál a rendőrségi teendőik vitelével és az őrség felett való felügyelettel bízták meg, továbbá Bodó Alajos, kulkapitányi czimmal, a tűzvészesség udvarok és házak vizsgálatára küldték ki, a polgárpertert pedig utasították, hogy alkamazzon kellő számú torony örköt. A polgármester táviratilag a miniszter-lököt és a vonvedelmi minisztert felkérte, hogy a helyi zászlóalj összes legénységét rendelje be rendőrségi szolgálatra. Az éjjeli tűznél Károlyi Pista gr. az első közt ott termett és a mentésnél odaadól segített. A polgármester falragaszokkal figyelmezteti óvatosságra a lakosságot. Több elfogatás történt. A városban sok vidéki munkás van az építkezéseknél, a kiket figyelemmel kísérnek. Mindezt intézkedést azonban még nem tartják elegendőnek, s a lakosság statárium kérését s titkos rendőrség szervezését sürgeti. Utólag értesülünk, hogy a szigoru rendszabályoknak már meglett a kellő sikere. A gyujtogatásoknak vége lett.

— A Bazilika főnyereménye. Temesvárról jelentik, hogy a bazilika sorsjegyek legutóbbi 200.000 ftos főnyereményét Szűcs Győző ottani illetékszábi hivatalszolgá nyerte.

— Egy agg hazafiról. Az agg Holländer Leó meghalt Eperjesen, 83 éves korában. Minta-ember volt, mint családó és hazafi egyaránt; művelt elmével, melog szívvel s erős honszeretettel. Már a forradalom előtt is nagy tekintéllyel bírt nemcsak hirsorsosai körében, kiknek jó érdekei előmozdításában mindig nemcsak buzgott, hanem az akkori megyei urak előtt is. Gr. Andrássy György főispán is sokat megfordult hazában. Bátor szokimondásáért mindenki becsülte. Rendszer József nádornál járt küldöttségben a zsidók egyenjogosítását kérte. A nádor ki-méletes szavakban jegyzé meg, hogy arra a zsidók még nincsenek elégé megérve, mire Holländer azt felelte: „Mit kíván fenséged, hogy fél istenek legyünk, holott nem szabad meg embereknek sem lennünk? E szavakért az öreg nádor is nagyra becsülte. Sáros megye szabadelvűi, köztük Pulszky Ferencz, mindig úgy beszétek róla, mint ki a jók javához tartozik. Bebizonyítá ezt kültőösen a szabadságharcban. Mihelyt kitűntek a zászlót, két derék fiát honvédnek küldte, kik aztán a sereg bátor tisztjeivé lettek. Maga is lélekkel tettel buzgott a nemzeti ügy szolgálatában. Elment intendánsnak s nem nyereség vagy, hanem a segítés buzgalma hevíté. — Midőn Gergei Arthur a téli hadjáratban megmenté a tavaszi győzelmekre s erőben és pénzben kimerülve ért a Szepességre s a debreczeni kormányval még nem érintkezhetett; — Holländer Leó volt az, ki felajánlotta neki pénztárárt, az áldozatkészsége akkor példátlan volt. — A nehéz időkét később hazafiai bánatban élte, örömet a családi életben, jóra nemese nevelt gyermekei haladásában és numizmatika iránti főlvasztáplált szép szenvedélyében talála. Az idő jobbra fordultával ő is föllelékzett, mint minden igaz hazafi B. Eötvös József ki sokra becsülte, a zsidó ügyek rendezésében rája számított, mint egyik főtanácsra és tényezőre. Mint elnök működött buzgón a zsidók kongresszusán. Utóbb a rabbi képző országos intézet igazgató tanácsának lett tagja. A főrendi ház átalakításánál az ő kinevezetése is szóban forgott, s úgy szólván a ki-mélet akadályozta meg kinevezését. Tudták róla, hogy s kötelelességek lelkiismeretes teljesítésének embere; de tudták azt is, hogy előregült, ki ha Eperjesről járna el az országos ülésekre: az meg róvidíthetné életét. Ezen mult kinevezetése, me-

lyet akkor óhajtottak, m demelt jutal folyvást érdemét talált nevé, vagyok ték, unokáit virágzásában, polgára H. másik Ede, polgára s mi buzgó igazgatgyeket, mint Példakép gyé elhunyt családában, midőn tünő bizonyosságának.

A kiadó gyászjelentés. dalomtól lesu atyánknak, il néh. HOLLÁ honvédszázad zési főbiztosa elnökének, Eg testületi tagjának stb. szünetvést utókor förtémt agult hült tete órákor fognak s irhelyen örköt Eperjesen Nyugodjék bé Frid Eracszti Borbála, mint özv. Hertza laender Ede, Davidné, mint mint veje. Dr. Jozseffuel; H. ger Mórral; H. nával; Hertza Bottenstein Ig zso neje Brod ziska férje D Irma férjzett Alfréd; Breue Breuer Károly Rudolfal; Kadarral; Kain litzer Józseffel Számos dédun

— Dohá reczen sz. kir. szegényi pus lők földterület napok folyó napjai rendite hivatnak ne pénzügyörség jelen len esetleg magok jelentett meg t tessék, kik távo jenek, mivel el jelől fog tekin eljárásában me teendő kifogása 1887 Junni 7.

— A jövő sunk egy ujdor a duanmelléki lésről, melyen a nagy zajt fölve tárgy foglalkoz lap ugyanis a reud első pontj tett jelentést a zet záruló tané szerhelyzetben emelni a papje — Mig a de a külföldi ny közönyt; add tek a német E nyelvet tanítá a hirdettet tan jelentkezett. G nök nem is kés a mint a debr. rosszaló szavak A nevezett lap külföldi nyelvész pesti teológus retes buzgalom tebbi idézetből dern nyelvek te debreczeni főisk kának hallgatók igazság érdekél a tisztantuli ev közgyűlésen a nyagolása miatt panaszolva. A hallgatók ez irá ról kiváló díosé a debreczeni le csakugyan me mutatják a s idegen nyelveket E tanév második tanfolyamon lév met nyelvet hal lam Ernő); fr. Öreg János); at logh Ferencz); csófi József) oss mi a halgatók teszi. Az ifjúság masan és sikere nek ezek közül miakra menni ta

lyet akkor képviselő körökben sokan óhajtottak, mint például hazafiságának megérdemelt jutalmát. Az utolsó években is folyóvást érdeklődött a közügyek iránt s nagy örömet talált a gyermekeiben, kik nem csak nevet, vagyonát, hanem erényeit is örökölték, unokáiban s általában soktagú családjai virágzásában. Egyik fia: városunk kitűnő polgára Hollaender Gyula, a másik Ede, Miskolcra lett köztisztviselői pályára s mindkettő nagyobb pénzintézetek bürgő igazgatója, ép oly jól szolgálva a közügyekért, mint egykor karddal védte a házat. Példakép gyanánt lelkesítheti őket a most elhunyt családfelemléke, ki a legnehezebb időben, midőn még polgár sem volt, adta ki-tűnő bizonyosságát erős és áldozatkész hazafiságának.

A kiadott s hozzájuk beküldött családi gyászjelentés igyhangzik: A legmélyebb fájdalomtól lesújtva tudatjuk felejthetetlen édes atyánknak, illetőleg ipánkunk s nagyvátnánk-néh. HOLLAENDER LEO-nak 1848/9-ik honvédeázados s Komárom vár. volt élelmezési főbiztosának, a XIII-ik izraelita-kerület elnökének, Eperjes szab. kir. város képviselő testületi tagjának, Sárosvármegye bizottsági tagjának stb. stb. élete 82-ik évében rövid szenvedés után folyó hó 5-én, délután 6 órakor történt gyászós kimúltát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 7-én, délután 6 órakor fognak a régi izr. temetőben a családi sírhelyen örök nyugalomra tetetni. — Kelt Eperjesen, 1887. évi június havában. Nyugodjék békével! Hollaender Gyuláné sz. Frid Ernesztina, Hollaender Edéné sz. Pollák Borbála, mint menyei. Hollaender Rozália öz. Hertzka Mórné, Hollaender Gyula, Hollaender Ede, Hollaender Regina férj dr. Kain Davidné, mint gyermekei. Dr. Kain David mint veje. Dr. Hertzka Tivadar, neje Modern Jozsefné; Hertzka Malvina, férje Weinberger Mórral; Hertzka Ottó, neje Schön Regi-nával; Hertzka Ödön; Hertzka Jenny, férje Bottenstein Ignáczozal; Dr. Hollaender De-zsó neje Brody Vilmaival; Hollaender Fran-ciska férje Dr. Genosi Samuival; Hollaender Irma férjével Breuer Károlyné; Breuer Alfréd; Breuer Ilka férje Grünwald Edével, Breuer Károly; Kain Etelka férje Szartory Rudolfal; Kain Gizela férje Valatin Tiva-darral; Kain Elek; Kain Margit, férje Pol-itzer Józseffel, Kain Teréz, mint unokái. Számos dedunokái s rokonai.

Dohánytermelők figyelmébe. Debreczen sz. kir. város határához tartozó kö-sélszegezi pusztán a kincstári dohánytermel-ők földterületének felmérésére kitűzött határ-napokul folyó évi július hó 4-5 és 6-ik napjai rendeltetvén el, — ennélfogva fel-hivatnak nevezett termelők, hogy a pénzügyorség ezen eljárásánál személyesen jelen lenni el ne mulasszák a be-jelentést meg hata mazzottjak által képvisel-tésük, ki távol létökben érdekeikre felügyel-jenek, mivel ellen esetben távol létök annak jelölő fog tekintetű, hogy a pénzügyorség eljárásában megnyugszanak és az ellen utóbb teendő kifogásaikról le mondanak. Debreczen 1887. június 7. A mezőrendorség.

A júni papjai. Ilyen czimrel olva-sunk egy újdonságot a „Fővárosi lapok“ ban a dunamelléki ref. egyház kerületi közgyű-lésről, melyen a debreczeni joghallgatók nagy zajt fölverő ismeretes ügyéhez hasonló tárgyat foglalkoztatta a tagokat. A nevezett lap ugyanis a következőket írja: „A napi-rend első pontján Farkas József igazgató tett jelentést a budapesti ref. teológiai inté-zet záruló tanévéről s eközben abban a kény-szerhelyzetben volt, hogy panaszt kellett emelni a papjelöltek túlzott magyarsága ellen. — Míg a debreczeni főiskola ifjai a külföldi nyelvekkel szemben mutatnak közönyt; addig a budapesti ref. papjelöl-tek a német nyelvet nem akarják tanulni. E nyelv tanítása az idén el is maradt, mert a hirdett tanfolyamra nagyon kevés tanuló jelentkezett. Gr. Tisza Lajos közgyűlési el-nök nem is késett miatta megróni az ifjakat a mint a debreczeniek is meghallották volt a rosszaló szavakat, mely miatt fölzdultak.“ A nevezett lap megjegyzi azonban, hogy a külföldi nyelveket (angolt, francziát) a buda-pesti teológiai ifjak nagy kedvvel és dícsé-retes buzgalommal tanulják. Miután a fen-telbi idézetből az tünetik ki, hogy a mo-dern nyelvek tanulása iránti közöny vádja a debreczeni főiskola összes akadémiai tansza-kainak hallgatósága ellen alkalmazható, az igazság érdekében ki kell jelentenünk hogy a tiszántúli evang. reform. egyházkerületi közgyűlésen a modern nyelvek teljes elha-nyagolása miatt csupán a joghallgatók lettek panaszolva. Az igazgatói jelentés a hittan-hallgatók ez irányban tanusított szorgalmá-ról kiváló dicsérrel emlékezett meg. Hogy a debreczeni hittanhalgatók az elismerést csakugyan megérdemlik tevékenységükért, mutatják a számadatok is, melyek az idegen nyelveket hallgatókról közölhetünk. — E tanév második felében ugyanis a négy évi tanfolyamon lévő 56 hittanagallgató közül né-met nyelvet hallgatott 6 (előadó tanár Oster-lamm Ernő); francziayelvet 10 (előadó Dr. Öreg János); angol nyelvet 15 (előadó Ba-logh Ferencz); arami nyelvet 5 (előadó Di-csöfi József) összesen tehát 36 theologus a ma i hallgatók összes számának 64.2%-át teszi. Az ifjúság a nyelvórákat igen szorgal-mosan és sikeresen látogatja s többen készül-nek ezek közül külföldi, főként angol akadé-miákra menni tanulmányaik folytatása véget.

Az urnapi ünnep miatt lapunk hol-nap nem jelenik meg.

— H. Böszörményben a választás ide-jén jun 24-ikére lett kitűzve. Választási elnök Lévy Márton, h. elnök Dr. Pápay Imre jegyző Dr. Gacsó Kálmán, h. jegyző Sívágó Imre.]

— A budapesti Orpheus „Orpheus“ társasága tegnap igen sikerült, mulató elő-adást tar ott a Vilmos Lajos vendéglőjében, mely zsufolásig megtelt közönséggel. Gömez Laurián a szerezsen sodrony táncművész produkciói, Foltini gyors festményei és Breit-ner búvészeti mutatványai nagyon tetszettek. A társaságelődése érdemes a megtekintésre. Ma este ugyancsak Vilmos Lajosnál, holnap pedig a nagyerdőn fognak játszani.

— A h. szoboszlói választókerületben a szabadalvú pártiak, kiknek tudvalevőleg dr Nagy Jenő fővárosi ügyvéd a jelöltjük, kr-vetkező sikerült kortes nótát dölják a „Kos-suth Lajos azt üzenté“ dallamára:

Felhő borult a határra
Nehéz idő a hazánkra.
Most a gátra olyan álljon,
Ki a helyén jól meg álljon.
Eljen Nagy Jenő!

Ki a hazát száján hordja,
Kevés annak rá a gondja.
Olyan kell most, kinek szive,
A hazának holtig hiva.
Eljen Nagy Jenő!

Kik hitüket el nem adják,
Azok elve a szabadság.
Szabadalvú a mi nevünk
Nagy Jenő lesz a követünk
Eljen Nagy Jenő!

Győzelem a jobbik oldal.
Magára a lobogóval.
Ide álljon, a ki magyar,
Ki hazánknak üdvöt akar.
Eljen Nagy Jenő!

Az égen is egy nap ragyog
Egy a hitem: magyar vagyok.
Egy a hitünk, egy a lelkiünk
Nagy Jenő lesz a követünk
Eljen Nagy Jenő!

Allattenyésztők és kereskedők figyelmébe. A földmivelés-, ipar-és keres-kecslemügyi m. k. miniszter az ország ösz-szes törvényhatóságait s így Debreczen sz. kir. városát is tudósítja, hogy az Olaszor-szágba szánt hasznos háziállatok marha- (ló) levelei a belföldi forgalomban is megkivánt adatok pontos betöltése mellett ezental meg a következők záradékkal is ellátandók: „Bi-zonyítom hogy a fent leirt állatok 14 nap óta N. nagy község területén tartózkodott és hogy ezen községben 40 nap óta ezen állat-fajra veszélyes ragályos betegség nem ura-lkodott.“ A városi hatóság a szükséges intéz-kedéseket e tárgyban már megtette.

Halálozás. Mélyen megrendítő csapás érte Gondi Károly helybeli fényképész, neje Jóna Róza asszony, Jóna Dániel váro-sunk tekintélyes iparos-polgárának s városi biz. tagnak leánya ma jobb létre szenderült 28 éves korában. Temetésének ideje még nincs megállapítva.

Elvesztett egy ajánlott levél s benne három darab váltó. A megtaláló kéri, szí-veskedjék lapunk szerkesztőségébe behozni, hol illő jutalomban részesül. — A váltók értéktelenítése iránt a szükséges lépések már megtették s így a megtaláló a maga hasznára nem értékesítheti.

Bihar megyei hírek. „A bihar-megyei nőegylet“ által vasárnap este a rhédei-keret e célra igen szépen díszített lövőda helyiségében rendezett zeneestélyt igen jól sikerült. Legörvendetesebb tényül felemlítjük, hogy a tüzkarosultak javára 400 frt tisztá jövedelem jutott. — Fráter Béla, a székhelyi kerület szabadelvú pártjának képviselőjelöltje vasárnap d. e. Diószegnap tartotta programbeszédét; ugyanaz nap délután pedig Székelyhidon. — Berettyó-Ujfaluól értesítik lapun-ka, hogy a kerület szabadalvú párti képví-selő jelöltiségét Mörz Pál nem fogadta el se tekintetben már határozottan is nyilatkozott. Az újfalu választókerületben és szerint Or-bán Balázs ez ideig ellenjelölt nélkül áll. — Nagyváradon Szerszám Győző a Ró-zsabokor főpincére ismeretlen okból öngyil-kos lett. — Székelyhidon f. hó 7-től kezdve Polgár Károly szintársulata operette-lőadással fog tartani.

X Jó étvágyat szoktunk egymásnak kívánni evés előtt és nem minden alap nél-kül, mert az étvágyhiány egy a legjobb és a legdrágább étellek ép oly értéktelenné teszi, mint a legegyszerűbbeket. Etvágy gerjesz-tésre legjobb ajánlatok a hatás dus, — Egger féle szódapasztillák, melyek ezenki-vül kitűnő hatásukat gyomorégésnél, ros-zomésztásnál és mindennemű gyomoraffektá-ciónál főképpen semmi esetben sem tagadják meg s így megvédnek egy ros-z gyomor fél-tett következményeitől. Ezen pasztillák ska-tujának ára 30 kr. minden gyógyszerárban kaphatók. Debreczenben: Muraközy Károly, Tamásy Béla, Balázs Ödön, Mihálo-vits István, Göllt Nándor, Orványi Ottó és Dr. Rothsnek urak gyógyszerárban.

X Equitable életbiztosító-társaság New-Yorkban. Ezeu társulat egy új nagy horderejű reformmal lép a közönség elé. Ugyanis „Uj totinac“ jelzés alatt egy új bi-ztosítási kombinációt vezetett fel, melyek új-tozatlan díjtételeknél a biztosítottoknak új-előnyöket nyújtanak. Ezen biztosítási terv-nyel jogában áll az első biztosítási év lejá-rata után bármely biztosított félnek hivatá-

sát (tényleges hadi szolgálaton kívül) értesí-tés nélkül szabadon választani és utazásokat a föld bármely részén szárazon vagy vízen tenni. — Ha a biztosítás már két évig ér-vényben áll, egyáltalán meg nem támadható s ezen időtől kezdve párbaj vagy öngyilkosság avagy bármely néven neve-zendő körülmény, mint téves ajánlat stb. stb. a kifizetés megtagadására okot nem ad, sőt mi több, ezen kötvények a társulat által a z o n n a l a halotti bizonylat benyújtása után kifizetnek. Az Equitable azzal, hogy a legnagyobb biztosítási társzszel rendelkezik, s hogy a világ összes intézete között a leg-nagyobb üzletet eredményezi be nem éri, ha-nem iparkodik ez intézményt új korszerű üdvös újításokkal tökélyesbiteni. Az Equi-table 1886. évben 275 millió forintot forgal-mazott s ma már kétséget nem szenved, hogy az 1887-ik évben a forgalom a 300 milliót meg fogja haladni, ez oly eredmény, mely világosan igazolja, minő mérvben bírja ezen intézetet a biztosító közönség bizalmát.

CSARNOK.

Választási típusok.

Ki ne hallotta volna R e c s k y Bandi híret? A régi jó időkben Szabolcs vár-megyében a hol még akkor se adónak, se philloxerának még csak hira se volt, roppant nagy vala az ő tekintélye. S nem is csoda! Az alföld leghíresebb lovása, főként és a megyei életből fakadt erőteljes hajtsza volt ő.

Ha képviselő választáskor ezüst zsinó-ros két magyar ruhában, hatalmas darutollal ékített kalppal, kegyetlenül hegyesre pe-dert bajuszával láthatóan vonult be a nemesi bandérium élén, a „Rákóczy“ hangjai mellett Kállóba — olyankor lehetett csak látni, hogy a siker mérlegében az ő nyomatéka billenti a serpenyőt jobbra vagy balra, hát még mi-kor a főt egész széltiben megtánczoltatta lovát, nyelvét csettintve! — oly látvány volt ez, hogy az ezer főnyi tömeg fülszen-gető éljenzésre lelkesült s ugyancsak meg-tizedelte az ellenfél sorait.

Haj, — tempora mutantur! Más idők, más emberek.

A prosai jelen, korunknak nivelláló irányzata fakóvá tették az egykori választá-sok ragyogó képét. A Recskiek nemzedéke kihalóban van?

A nagy városokban a kereskedelem és ipar központjai a választások ma már csak alig ütnek el valamiben a nyugot európaiak-tól. Csak a paraszt s ez is csak sajátsága szerint, mint magyar, német, tót, stb, meut-tette át az ujkorba egykori eredetiségének egy részét.

A magyar paraszt választó vagy mint jobban szereti hallani „pógár választó“ az ő egészségés eszével, praktikus felfogásával, erős emlékezővel mindarra, a mi életben valaha lábát szorította, vendégszeretettel: körülbelül mindenütt ugyanaz. De a ki jól ismeri, az előtt bizonyos jellegzetes vonások tűnnek fel, melyek a felekezeti alapjának. A kálvinista paraszt, a kínél nemzet-ség és vallás ugyanegy fogalom s a kitől ha a vallását kérdik, büszke önértzettel mondja: „magyar vagyok!“ — egész más forma ember a katolikusnál, ez meg a lutheránusnál.

Hosszas magyarázatoknál, — jobban kivilágítik e dolog egy adomából, melyben szó-lészen három diákról s egy debreczeni civisről a kínél koszon valának.

A gazdasszony nagyon szerette volna kitudni, hogy micsoda hiten vannak kosztó-sai. „Főz ebédre répat nekik“ mondá a férj-uram — „majd megtudod!“ A magyar eu-bernek tudvalevőleg a répa nem valami ked-vencz eledel s az eszes civis számított rá, hogy a diákok azon modor által, melylyel a répatól meg akarnak szabadulni — kitudja vallá-ukat s nem is családott. — „Nos ba-rátom, — kérdi az elsőből — szereti a ré-pát?“ — „Megenni megeszem ugyan — volt a válasz — de bizony nem örömet!“ Türel-m s katolikus kétségtelen; — „Hát önnek kérdi a másodikat — hogy izlik a répa?“ — „Igenis, nem is — az a körülményektől függ!“ — volt a válasz. Ahá! bizonyos hogy lutherá-nus diplomata, a ki egy kis kibuvó ajtót tart nyitva mindig — „Es ön fordult a har-madikhoz — mit szól a répához?“ — „A fenének való biz ez! — pattogott vissza s kérdezett. — No ez a nyakas kálvinista. — Egy okos jelölt tehát mindig számításba fogja venni hallgatóiok vallását s program-beszédnek annak megfelelő színezetet fog adni.

A legheszebb választási küzdelem már régesrégóta mindig a Tisza mentén, az Al-földön folyik, Itt, a magyarság őseredeti ha-zájában lükett a legmozgalmasabb politikai élet. Ez a büszke fejű, kemény öklü emberfaj nagyon önállóan tud józan észével gondolkozni. Egész türethőn r és olvas, habár a kérges tenyer csak nehezen alkalmazkodik a penná-hoz. Az alföldi paraszt valóságos újságaló s kiválóbb teruma a — politika. Politizál a községében, a kovácsmühsly előtt, a ma-lom alatt, s szeret „véleményt“ hallani, — no meg tudani is.

A magyar paraszt tud beszélni, s első sorban is a jelöltnél a beszéd tehet-segét méltatja; az jelölt, — a ki a szó-beli kifejezés nagy művészetét érti, a ki tud hangzik, hogy képletes, meleg szavakban oly hangokban törjön ki, melyek választói

lelkében visszhangra találjanak, — rendszeren zaszalajához köti a győzelmet, még az esetben is, ha ellenfele sok pénzt tesz a szűrébe. Az ilyen ellen még a kortes se sokat használt. Csak hogy az ilyen „lelkünkben beszéző“ jelölt manapság vajmi ritkán akad.

A kortesek faja Magyarország határain tul is messze ismeretes. Alakja köré egy darabka nép költészet fonódik. A parasztkor tes, a ki már nagyon kiveszében van, nagyon változatos társaságból kerül ki: van köztük rabulista, a ki szóval és forgalommal ügyes játékot tud csinálni — bor mellett; vannak köztük markos legények, vagy lumpok, vagy ivók, elvüvérek stb. — esakhogy ma már ritkák.

Nagy szerepe van a vidéki választások-ban az asszonyoknak. Egy okos képviselőjelölt nagyon is számítássa veszi ezt a tényezőt, Beállit egy szép reggel Pál gazda tanyájába, „kedves kötelességének tartva, hogy egy tisz-telretelmű választópolgár saját hajlékában beszélhet egyet-mást a politikáról; e mellett meg fő az, hogy szeretné megismerni derék hitestársát. Az anyuknak tetszik ez, s hogy — hogy nem, már a szó — adja a szót, a jelölt ur megcsodálja a tornyos ágyat, a ba-bos kendőt, a virágos ládát, a ragyogó cin-tányérokat, megdicséri az udvaron csipkedő baromfit, az ólak, ketreczek tisztaságát, tér-dire veszi a szurtos „apróágót“ — s tuda-kozódik egészsége, tanulmányafelől, sok suda-pet jóslat nagy tehetségéhez — s rövid fél-óra alatt megnyerte testestül, lelkestül a mó-dos gazda „feleségét s ezzel persze a gazdát, ipastul fiastól.

Az anyukom aztán még vasárnap el is megy a piacra, meghallgatni mit beszél a „követ“ — s nem mulasztja el a férj uramat bordája után figyelmeztetni az „igen tisztelt választópolgárokra“ — s mikor egy-egy ékes mondat kerül ki a jelölt ajkán, sokatmou-dólag szól: „hallja kend!“ — s még a vá-lasztás napján el is kíséri urát a „szavazatra“, nehogy valahogy letérjen a „jó utról.“

Husarak.

Megállapítva bejelentve 1887. Junius hó 8-tól junius 15-ig.

34—38 kr. Rác Györgyné Czeplé-utca 2599 sz. alatt.

36 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt. Szentesi Jánosnál Késes utca 3446 sz. alatt.

40 kr. Rác Györgyné Csapó utca 10 sz. a Rózsátér 10 sz. alatt. Balogh Jánosnál Mester utca 1371 sz. alatt. Erdei Jánosnál Hatvan-utca 1517 sz. a. Erdei Fe-rencznél Csapó utca 240 sz. a Bányás utca 2284 sz. a.

42 kr. Gyarmati Istvánnál Varga utca 2228 sz. alatt. Nagy Mihálynál Pfa utca 970 sz. alatt.

48 kr. A három izr. székben a piaczon. Minden többi bejelentett 22 mézarszékek-ben pedig 44 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább. Debreczen, 1887. június 7.

A budapesti gabonátöszdéről.

Junius 7. Buzában a hangulat ma is határozottan lanyha volt s a malmok tartózkodó magatar-tása következtében sürgős lévén a kínálat, mintegy 18.000 mmásza csak további 5 krnyi árleengedés mellett volt eladható. Más mag-yakban változatlan árak mellett igen gyér volt a forgalom.

A határidőkben a szépidő folytán lanyha és csökkenő volt az irányzat. A déli tőzsdén az irányzat csöndes maradt s a forgalom korlátozott. Eladott tőz buza máj.—jun.—ra 9.04—9.02 fton, buza őszre 8.09—8.04—8.06 fton, tengeri jul.—aug.—ra 5.65—5.63 fton, zab őszre 5.78—5.72 fton, káposztarepce aug.—szept.—re 12¹/₂—12¹/₂ fton.

A határidők hivatalos jegyzése: Buza tavaszra 9.—9.02 fton, buza őszre 8.05—8.07 fton, tengeri május—jun.—ra 5.53—5.55 fton, tengeri július—aug.—ra 5.63—5.65 fton, zab őszre 5.71—5.73 fton, káposz-tarepce aug.—szept.—re 12¹/₂ forinton.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. SZEGED Junius 8 Földeak köz-ség földjei viz alatt állnak; de nem csu-pán a község messzeterjedő környéke hanem maga a község is el van árasztva magas vízzel.

SZEGED Junius 8-án Az eláradt község gyengébb épületei n a g y r é s z b e n m á r ö s s z e o m l o t t a k. A község egész környéke tengersíktól ké-pezt. A Náray féle nagybirtokból eddig is 5000 hold viz alatt áll. — A kisti-szai zsilip kőrgátjának építésén a Szege-den állomásozó katonaság or-i-ási erő megfeszítéssel dolgo-zik, de minden fáradozása eredményte-lennek bizonyul.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Huzás már e hó 24-én!

Kincsem 11 sorsjegy 10ft csak

Főnyeremény készpénzben

50.000ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. sz.

Női férfi és gyermek czipő üzlet.

az arany csizmához.

Hivatkozva azon engemet mindig nagyobb igyekezetre buzdító bizalomra melyben egy a helybeli mint a vidéki czipőt vásárló igen tisztelt közönség részesített, értesítem a n. é. közönséget, hogy újonnan berendezett

női, férfi és gyermek czipő üzletemet

a városi idényre a legjobb anyagból készült árakkal szereltem fel, a melyeket jutányos árak felszámítása mellett becsátok tisztelt vevőim rendelkezésére. Egyidejűleg értesítem a n. é. közönséget, hogy újonnan berendezett, nagyszabású műhelyem részére — hol is mindenféle női férfi és gyermek czipő és csizmaárukat a legjobb anyagból a legrovidebb idő alatt elkészíttettek, úgy szinte javításokat a legelső abban kiállítottak — sikerült oly kitűnő hazai munka erőket megnyernem kiknek készítményei egy a főváros, mint a külföld legfinomabb készítményeivel a versenyt kiadják: A n. é. közönség nagybecsű bizalmát és pártfogását magamnak továbbra is kérve maradtam

kiváló tisztelettel

FALK OTTO

az arany csizmához
főpiacz a város háza épületében.

A stoósi hidegviz-gyógyintézet

Abauj-Torna- (azelőtt: Szepes-) megyében, a szomolnok-huttai vasúti állomás 1 órányira, messze elterülő gyönyörű fenyves-erdők mélyében, az északi szelektől tökéletesen védett, ózóneli kies völgyben 2000' a tenger színe felett, páratlan levegőjű klimatikus gyógyhely; különösen: mell- s gyomorhajok, ideggyengeség, esz és köszvény sápkór, asthma, valamint aranyeres bántalmak és különféle női bajok stb. ellen.

Évad megnyitás: május 15.

Füüdőrvos: Dr Baumerth Gyula,

Szépén berendezett napi szobák 40 krtól 1 frt 40 krig; teljes napi ételmezés 1 frt 30 kr; as elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és Szeptember 1--30-ig tetemesen mérsékelt árak.

Menttérti jegyek 33% árcsökkentéssel.

Posta: helyben; távrida állomás 3/4 óra: Szomolnok.

Kívánatra bővebb tudósításokkal, ingyen s bérmentve árjegyzékkel s olgál, valamint lakásokra megrendelést elfogad a

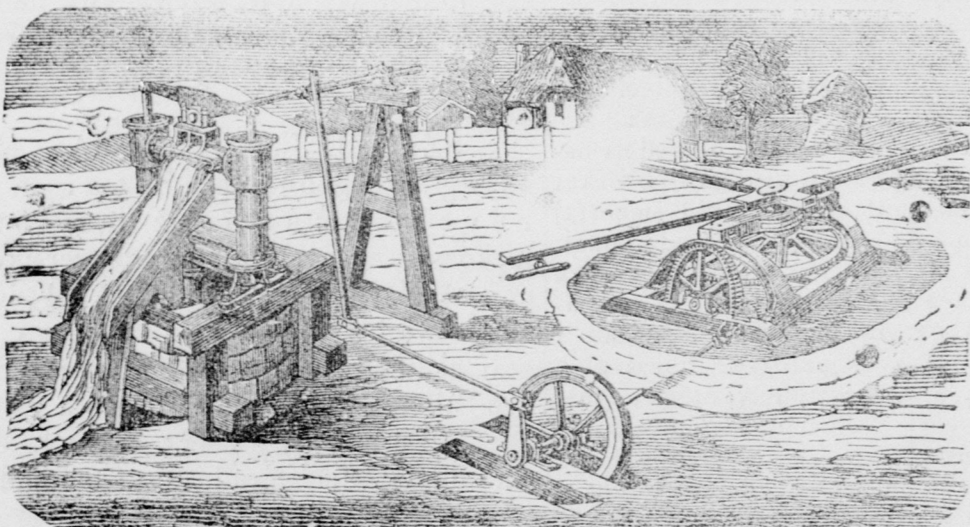
FURDO KEZELŐSÉGE.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

fel szerelésére

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debrecen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenzék” köznyomatójában Széchényi-utca, SIMON-ház.

Csak egészséges testben lakik egészséges lélek,

más szavakkal, csakis ha a test minden részében egyenlően működik. képes a lélek okos gondolatokat teremteni és virágzásra hajtani. Csakis ha egy villamos vezetékénél új és erős villamos anyag hozzáadatik, képes a villamvezeték jól működni és nem fogja a szogálatot megtagadni. Az ideg a villamvezeték, azaz azon finom szerve az emberi testnek, melynek igen nagy munkatérbe van és a mely a szerzési erőt a testben közvetíti. Hogy a Chinin mint egyike a legjobb idegerősítő szernek használtatik, azt mindeki tudja, másfelől pedig az is tény, hogy rossz izelés és a gyakran nohé emésztésnél annak hatása hajótörést szenvedett. U öbbi bajoknak elejét vehetni volt főadatok gyógyszerésznek Tepliczben, midőn maláta kivonati-Chinin Vasát és Chinin Maláta kivonatot, mindkettőt saját laboratoriu mában gyógyhatásúdiái szernek előállította és minden részében és alkatrészében egész a szervezetbe ki-csüszög és legelőkeltesebbre kombinálta és forgalomba hozta. Elmérések legelső tekintélyek egymint dicserő megbeszélés első rangú orvosi szaklapokban mindinkább birtatták, miudkét szert, mint jobbat minden eddig legjobbnak ismert szerrel, minden nemű

idegességnél gyógyászati ajándalom. Kötőnőnek bizonyulnak ideges álmatlanságnál, főtájságnál, migráné, ideges rheumaticus színeléseknel és üdülő beteg-nél nagy betegségek után, különösen typhus és hasonló betegségeknel, az étvágyat gerjesztik és az idegekben újabb és elevenebb vérkeringést okoz, mely aztán az agynak és az idegen szervezetnek jótékony hatást kölcsönöz. Az étvágy kitűnő és jó izelésű kellemes sőt jobb mint más Chinin szereknél. A maláta kivonattal kedves izlése az általános vérjavító hatásában a vastartalom jó ivóvizét csak növeli és egyik a másikat hatátoán támogatja 1-3 évköauagig adatik, naponta többször és ugyanannyi kávé kanállal gyermekeknel, mely utóbbiaknál is legmelegebben ajánlatik. Ara: 1 nagy üveg 1 frt, 1 kis üveg 65 kr.

Értékelen utánzatok meg akadályozása végett, minden üveg az itt látható védjeggyel van ellátva.

Raktár: Debreczenben Dr. Rothschnek Emil gyógyszerárában. Búdszentmihály: Lukács Ferencz gyógyszerárában.

Nagyban kapható Bécsben: G. & R. Fritz. Droguerie.

Szövet gyári-raktár
BEER BEERH. FIA

Brünn, Fröhlichergasse, küld utánvétel

nyári-kammgarn

mosható, a legújabb mintákban

Maradék 6/8 méter tökéletesen 3 ft.

elég egy férfi öltönyre

csak még a készlet tart

Mindenféle szövetek

Minták és árjegyzékek ingyen és portmentesen.

Lilomtej-szappan.

Bergman és társától Drezdában a szeptember szonall eltávolítja csodálatos szép fehér arczszínt kölcsönöz és igen kellemes szagu. Darabonként 45 krtét kapható Dr. Rothschnek Emil gyógyszerárában.

Sturser K. M.

Budapest

gépműhely, Üllői ut. malom utca 42.

Ajánlja magát mindennemű gőzberendezések kivitelére, valamint minden a gépszakmába vágó új munkák javítások és kazánköves munkák eszközésére, szállítja a ministeri rendezet folytán szükséges gőzkazán fessmérő elnéző csapokat.

Álladó raktárt tart új és használt esztergapadokból, esztergapadgarnitúrákból, furórépek, lakatos, kovács és esztergályos szerszámokból, fűrész és őrlőmalom berendezésekkel, szögépek és gőzkazánokból, vaskéményekből, kazánserelvények, előmlegítők, reservoírok, különféle szivattyú, transmissiók, szijkerékek, csopagyokból stb.

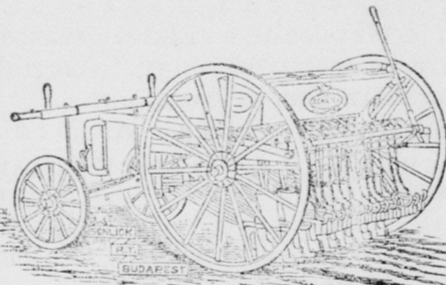
SCHLICK-féle VASÖNTÖDE

GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Központi iroda: VI. Váci körút 57. — Gazdasági géposziály: Külső Váci-út 1696-1699

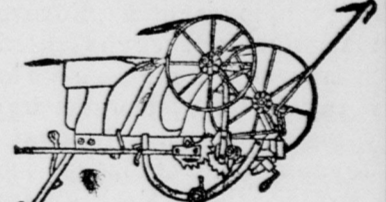
Schlick féle szabaldalmazott

„Triumph” sorvetőgépek.

Legnagyobb kütentelés a vetőgépekre:

arany díszokmány a hatvani nemzetközi ekeversenyen.

Gőzcséplők, járgánycsépők, gabonarosták, őrlőmalomok, fa armánykészítő és egyéb gazdasági gépek.

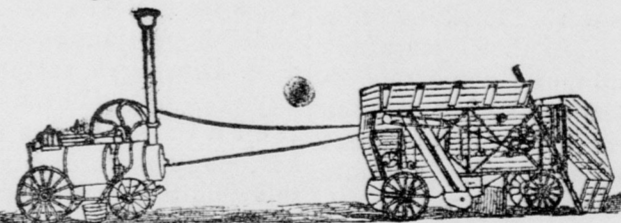
Előnyös fizetési feltételek.

Schlick-féle szabad. egyez., rayol, kettős- és hármasekék,

2 első díj, aranyérem és még 3 egyéb kütentés.

SCHLICK- és VIDATS-féle ered. egyes-ekék kapáló, töltőgép- és porhányító-ekék stb.

Legolcsóbb árak. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Szerkesztős

S. S. S. S. S.

keres

HIR

1500000

valamint a l

minden k ö z l e

16-mentellen le

to

XIV. é

Az ell

Azon b

lyek Magya

a legközeleb

oly hullámok

ha valóságga

sen haladó h

ga és a kort

né, azt el-stly

nek. —

E beszé

tak oly bes

nemzetünknel

s az utat, m

nagy munká

gosan megjel

Tájékoz

zet választói

potáról.

Hangozt

piaczán is ol

Magyarország

tani választás

mányt meg n

mat a szélső

fiat kezebe

aztán hogy n

megmondotta

lőt ur junius

ben, melyben

mot nemcsak

a magyar sza

állította elő-

ben ápril 14-

géliumra.

Tartattak

melyekben el

nemzet vala

szágai közt 18

melyben az a

unra épogy,

ben március

kibocsátott ki

ledés fátyola

E beszéd

kétoldalu kie

nek bizonyult

belől az új id

sük.

Egyik pá

hazánk a lefoly

haladt és erős

állítatott, hog

törvény minde

nünkent.

Melyik p

a való? azt